

УДК 334.012

О. В. Побережець,

доктор економічних наук,

професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту,

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,

Французький бул. 24/26, м. Одеса, 65058, Україна

e-mail: olga-poberezhec@ukr.net

МЕТОДИКА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СУБ'ЄКТІВ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті розглядаються питання, щодо обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками суб'єктів макроекономічного середовища. Визначено взаємозв'язок бухгалтерського обліку грошових коштів з системою аналітичного забезпечення окремих сегментів. Запропоновані концепції обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками суб'єктів господарювання. Представлена система нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів, наведено взаємозв'язок між окремими формами фінансової звітності. Визначені класифікаційні ознаки щодо групування грошових потоків суб'єктів макроекономічного середовища. Запропоновано напрямки удосконалення обліково-аналітичних процедур для окремих сегментів господарювання.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, грошові потоки, система управління, контроль, грошові кошти, аналітичні процедури; бухгалтерський та управлінський облік; суб'єкти макроекономічного середовища; фінансова звітність.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Прийняття ефективних управлінських рішень можливе лише за умови володіння необхідною інформацією про фінансовий стан суб'єктів макроекономічного середовища та за умови належного обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками.

У зв'язку з цим гостро постають питання вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення системи управління фінансовими ресурсами підприємства, у тому числі грошовими потоками. Підвищення якості отриманої інформації пов'язане з опануванням сучасних методів оцінки стану розрахунків, аналізу та прогнозування їх розвитку, з формуванням комплексного підходу до оцінки взаємовпливу показників фінансово-господарської діяльності відповідних сегментів.

Необхідність підвищення темпів і ефективності сучасної економіки в нових умовах господарювання вимагає удосконалення обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками суб'єктів макроекономічного середовища, враховуючи їх планові та прогнозні показники.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими коштами присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: А. М. Андросова, С. Л. Берези, М. Т. Білухи, Ф. Ф. Бутинця, А. С. Гальчинського, А. М. Герасимовича, С. Ф. Голова, Г. Г. Кірейцева, А. М. Кузьмінського, В. В. Сопко, Н. М. Малюги, М. С. Пушкар, М. Г. Чумаченко, В. О. Шевчук, Г. В. Савіцької, Л. О. Волошук, Є. І. Масленнікова, М. ван Бреда, Г. А. Велш, К. Друрі, Б. Нідлз, Д. Г. Шорт та інші.

Але незважаючи на це, існують складні невіршені питання, які потребують дослідження та поступового розв'язання, а саме:

- визнання та класифікацію грошових коштів або грошових потоків;
- повнота та своєчасність відображення в системі обліку руху грошових коштів;
- правильне їх відображення у фінансовій звітності;
- організація контролю за процесом збереження та використання грошових коштів;
- оптимізація надходжень і виплат готівки та формування інформаційної бази даних для аналізу отриманих, і втрачених вигод від проведених заходів;
- визнання та класифікація грошових коштів;
- матеріально-технічне та організаційне забезпечення ведення обліку грошових коштів.

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками окремих сегментів економіки викликають значний інтерес фахівців, пов'язано це з тим, що повного рішення задач, які стоять перед бухгалтерською і аналітичною наукою немає, а в умовах фінансової кризи питання інформаційного і контрольно-аналітичного забезпечення кожної системи є найбільш актуальними.

Постановка завдання. Запропонувати методикку обліково-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками суб'єктів макроекономічного середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основою ефективного функціонування сучасних суб'єктів макроекономічного середовища є

безперервний періодичний рух грошових коштів. Як показує практика, перед господарюючими суб'єктами постійно виникають проблеми щодо організації контролю над поновленням та подальшим збереженням динаміки циклів усієї діяльності підприємства.

Грошовим коштам належить значне місце в діяльності відповідних суб'єктів. Грошові кошти виступають важливим відокремленим об'єктом системи бухгалтерського обліку і водночас грошовим вимірником для інших облікових об'єктів. В економічній літературі грошові кошти трактують по-різному: як економічні відносини між суб'єктами господарювання, як товар, титул вартості, загальний еквівалент тощо.

Важливе значення достовірної інформації про стан руху грошових коштів на поточних рахунках у банках зумовлюється необхідністю надання користувачам повної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності для прийняття управлінських рішень.

Грошові кошти є найбільш ліквідними активами. Вони присутні на початковому та кінцевому етапах облікового циклу, який включає придбання товарів, виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, фінансову та інвестиційну сторони діяльності підприємства.

В економічній літературі можна зустріти багато різноманітних визначень поняття «грошові кошти», для позначення якого у науковому обороті використовується широкий спектр термінів: «гроші», «грошові активи», «готівка», «фінансові ресурси», що призводить до неоднозначного розуміння сутності цих понять та зумовлює проблемні питання в бухгалтерському обліку цих об'єктів [1].

Крім того невизначеним серед науковців залишається питання включення до грошових коштів залишків на депозитних рахунках.

Ф. Ф. Бутинець підкреслює, що в організації обліку грошових коштів на поточних рахунках у банках виникають проблеми у зв'язку з тим, що підприємствам дозволено відкривати поточні рахунки в необмеженій кількості, саме це ускладнює контроль руху грошових коштів. Науковець рекомендує обмежити кількість банків, з якими можуть співпрацювати (відкривати рахунки), це дасть змогу краще контролювати організацію обліку грошових коштів на поточних рахунках у банках [2].

Насамперед існують різні визначення поняття грошових коштів, у тому числі, проблеми щодо розмежування коштів у дорозі з

дебіторською заборгованістю, що може призвести в ряді випадків до нерозуміння публічної фінансової звітності зовнішніми і внутрішніми її користувачами та прийняття помилкових управлінських рішень.

Ф. Ф. Бутинець визначає грошові кошти, як «суму готівки в касі підприємства, вільні грошові кошти, що зберігаються на поточному, валютному та інших рахунках в банку та інші кошти підприємства». А. Г. Загородній наводить визначення грошових активів як суми коштів, які перебувають у розпорядженні підприємства на певну дату і є його активами у формі готових засобів оплати (тобто у формі абсолютної ліквідності) [1].

Успішне функціонування суб'єктів макроекономічного середовища в ринкових умовах можливе лише за умов здійснення безперервного руху грошових коштів, їх надходження (приплив) та витрачання (відтік), забезпечення наявності певного вільного залишку на рахунках в банку.

Грошові кошти підприємства являють собою початок і кінець виробничо-комерційного циклу. Діяльність підприємства потребує, щоб грошові кошти переводились у різні активи, які, в свою чергу перетворюються у дебіторську заборгованість як частину процесу реалізації.

Здатність підприємства утворювати грошові кошти у результаті господарської діяльності є важливим показником його фінансової стійкості. Жодне підприємство не може продовжувати існування тривалий час, не утворюючи грошові кошти у результаті своєї діяльності.

За своєю природою грошові кошти є ресурсом забезпечення платоспроможності, важливою ланкою всіх господарських процесів підприємства. Не зважаючи на те, що грошові кошти займають незначну питому вагу у загальній сумі активів підприємства, вони відіграють надзвичайно важливу роль для забезпечення його існування та гармонійного розвитку – із них починається операційний цикл, ними ж він і закінчується.

Класифікація грошових коштів є вихідним елементом для організації їх обліку [1], оскільки дає змогу їх структурувати відповідно до інформаційних потреб користувачів бухгалтерської інформації.

Підходи до визначення поняття «грошові кошти» згідно чинного законодавства та дослідженні праць науковців представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «грошові кошти»

№ з/п	Джерело	Визначення терміну «грошові кошти»
1.	2	3
1.	НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Грошові кошти (гроші) – готівка, кошти на рахунках в банку та депозити до запитання
2.	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів»	Грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів до запитання.
3.	Ф. Ф. Бутинець	Грошові кошти – це сума готівки в касі підприємства, вільні грошові кошти, що зберігаються на поточному, валютному та інших рахунках в банку та інші кошти підприємства
4.	М. Дерій	Грошові кошти – основні сегменти для здійснення готівкових і безготівкових розрахунків між державними бюджетними установами та підприємствами;
5.	Г. В. Осовська	Грошові кошти – доходи та надходження.

До грошових коштів суб'єктів макроекономічного середовища, згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1, належать:

- готівка в касі;
- кошти на рахунках у банках;
- депозити до запитання.

Класифікація грошових коштів за видами валют має надзвичайно важливе значення для управління залишком грошових коштів, оскільки дозволяє керівництву підприємства оперативно реагувати на зміну курсів іноземних валют відносно національної валюти.

Функціонування підприємства – це складний динамічний процес, що є результатом неперервного циклічного руху грошових коштів. Однією із проблем, що виникають перед підприємствами в сучасних умовах, є відновлення і збереження динаміки циклів операційної, інвестиційної і фінансової діяльності, що є запорукою необхідної ліквідної позиції підприємства і реалізації його попиту на кошти.

Вирішення цієї проблеми неможливе без глибоких досліджень економічних механізмів, що визначають грошові потоки кожного окремого суб'єкта господарювання.

Таким чином, існує нагальна потреба в розробці методики обліково-аналітичного забезпечення грошових потоків, підвищенні наукової обґрунтованості прийняття фінансових рішень в умовах нестабільності та ризику, розробці системи аналітичних і модельних засобів управління коштами.

Необхідність в організації обліку, контролю та економічного аналізу грошових потоків у відповідних сегментах обумовлена існуванням практичних потреб фінансового управління, що стоять на рівні проблеми виживання окремих підприємств, галузей і виходу із кризового стану економічної системи в цілому.

На практиці облік грошових коштів та їх еквівалентів є достатньо регламентованим законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами України. Але розширення форм і видів здійснення розрахунків, властивостей та функцій грошових коштів викликали необхідність детального дослідження високоліквідних активів з метою коректного формування інформаційної бази, основою якої є бухгалтерський облік та економічний аналіз.

Грошові кошти, які отримує підприємство у результаті своєї діяльності, називаються грошовим потоком. Грошові надходження повинні мати постійний, динамічний характер. Це означає, що грошовий потік повинен бути безперервним. Поняття «грошовий потік» (Cash flow) включено у фінансову діяльність вітчизняних підприємців з іноземних джерел. Зокрема, міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (IAS 7) «Звіт про рух грошових коштів» визначає потоки грошових коштів як надходження і виплати грошових коштів і еквівалентів грошових коштів.

Необхідно підкреслити, що термін «грошовий потік» – cash-flow (англ.) з'явився в іноземній літературі з фінансовому аналізу та фінансовому менеджменту наприкінці 50-х років минулого століття. Спочатку дана категорія використовувалася виключно у процесі визначення вартості фінансових активів та оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів.

Останнє було зумовлено поступовим переходом від всебічного дослідження показників прибутковості до розгляду ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, тощо.

Тобто визначальним етапом у розвитку економічної категорії «грошовий потік» став перехід до вирішення дилеми «ризик-прибутковість» як запобіжника ймовірного банкрутства та фінансового краху.

Є. Масленніков дає таке визначення грошового потоку: «Грошовий потік являє собою надлишок коштів, наявний в необмеженому розпорядженні підприємства... Є для керівництва підприємства насамперед масштабом вимірювання можливостей внутрішнього фінансування», а також: грошовий потік у загальному вигляді є «перевищення сумарних готівкових грошових коштів підприємства над його готівковими витратами» [2].

Нормативно-правове регулювання обліку грошових коштів представлено кількома рівнями, що наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Нормативно-правове регулювання обліку грошових коштів в Україні

№	Рівень нормативного регулювання	Нормативно-правовий акт
1	2	3
1.	<i>Перший рівень (Кодекси)</i>	Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. N 436-IV
		Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
		Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV
		Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI
2.	<i>Другий рівень (Закони України)</i>	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV
		Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV (в редакції від 04.07.2013 р.)
		Про господарські товариства: Закон України від 03.03.2005р. №2459-IV (в редакції від 02.11.2016 р.)
3.	<i>Третій рівень (Положення, інструкції)</i>	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (в редакції від 14.03.2017 р.)
		Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні, затверджене Постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637.
		Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті», затв. Постановою Правління НБУ від 21.01.2004 року № 22
		Інструкція «Про порядок про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах», затв. Постановою правління НБУ від 12.11.2003 року. № 492

Інформації про рух коштів необхідно забезпечити їх чіткий, своєчасний та повний облік, тому основними завданнями бухгалтерського обліку грошових коштів є:

- правильна організація, своєчасне й законне проведення безготівкових і готівкових розрахункових операцій;
- своєчасне документування операцій із руху грошових коштів і розрахунків;
- забезпечення збереження грошових коштів і цінних паперів у касі підприємства;
- контроль над витрачанням грошових коштів;
- періодичне проведення інвентаризацій грошових коштів і дебіторської заборгованості;
- виконання операцій з грошовими коштами за розрахунками з поставачальниками, покупцями; – контроль за дотриманням касової і розрахункової дисципліни;
- своєчасне і повне відображення в документах і реєстрах бухгалтерського обліку руху коштів у касі підприємства і на рахунках у банку;
- суворе дотримання встановлених правил ведення касових операцій і здійснення розрахунків між суб'єктами господарської діяльності;
- надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися в грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

Необхідність проведення аналізу грошових потоків обґрунтовується обмеженістю грошових ресурсів на підприємствах, нестійким фінансовим станом багатьох суб'єктів макроекономічного середовища, ризиком втрати платоспроможності, потребою підвищення рівня ефективності управління грошовими потоками й іншими факторами. З метою вдосконалення теоретичних основ аналізу грошових потоків, його методики та організації визначено основні етапи проведення системного аналізу грошових потоків.

В свою чергу, аналіз наукової літератури підтверджує, що вітчизняні автори:

- виділяють лише види грошових потоків (за видами діяльності); розглядають питання аналізу ліквідності на основі грошових потоків;
- у більшості випадків, зосереджують увагу лише на Звіті про рух грошових коштів;
- проводять розрахунки показників фінансової стійкості;
- мало уваги приділяють питанням взаємозв'язку руху грошових коштів та фінансових результатів, дефіциту та надлишку грошових

коштів, їх збалансованості;

– практично не зосереджують увагу на окремих етапах проведення аналізу руху грошових коштів.

Інформація про здійснені підприємством протягом звітного періоду операції, що узагальнена та згрупована у відповідних облікових реєстрах, після перевірки та коригування переноситься в бухгалтерську (фінансову) звітність.

На рис. 1 представлено взаємозв'язок Звіту про рух грошових коштів з Балансом (Звітом про фінансовий стан) підприємства.

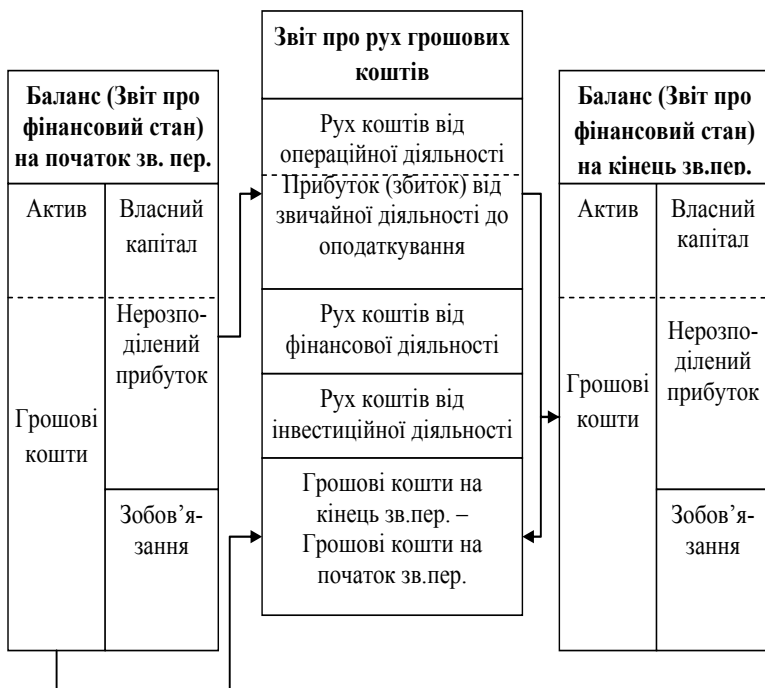

Рис. 1. Взаємозв'язок Звіту про рух грошових коштів з Балансом (Звітом про фінансовий стан) підприємства

Розподіл грошових потоків за видами діяльності пов'язаний з відмінностями у вимогах, що їх пред'являють користувачі до звітної інформації. Отже, при аналізі поточної інформації важливо оцінити достатність грошових коштів для підтримки господарського процесу на відповідних суб'єктах і виявити тенденції збільшення оборотів, викликані нарощуванням виробничих потужностей.

У процесі аналізу грошові потоки підприємства класифікуються за певними ознаками, що дає можливість деталізувати спектр аналітичних процедур та підвищити їх ефективність. Класифікація грошових потоків суб'єктів господарювання представлена в табл. 3.

Таблиця 3

**Класифікація грошових потоків підприємства в межах
обліково-аналітичного забезпечення**

№ п/п	Класифікаційні ознаки	Види грошових потоків підприємства
1	2	3
2	За напрямом руху	- Вхідний (додатний) грошовий потік - Вихідний (від'ємний) грошовий потік
3	За видами діяльності	- Грошовий потік від операційної діяльності - Грошовий потік від інвестиційної діяльності - Грошовий потік від фінансової діяльності
4	За способом визначення розмірів грошового потоку	- Загальний грошовий потік - Чистий грошовий потік - Розрахунковий грошовий потік
5	За черговістю і напрямками здійснення платежів	- Пріоритетний вихідний грошовий потік - Поточний вихідний грошовий потік - Дискреційний грошовий потік

Вхідний грошовий потік характеризує надходження грошових коштів на підприємство від усіх видів господарських операцій, в свою чергу, вихідний грошовий потік відображає виплати грошових коштів підприємством за всіма видами господарських операцій [2].

Крім того, виокремлення пріоритетного вихідного грошового потоку дає можливість виділити обов'язкові грошові виплати, які підприємство має здійснити в першу чергу (податки, проценти за кредитами) з метою здійснення нормальної діяльності та уникнення фінансових проблем.

Поточний вихідний грошовий потік характеризує обсяги та напрями використання грошових коштів для фінансування поточної діяльності

підприємства, а дискреційний грошовий потік – це надходження та виплати грошових коштів на цілі, які непов'язані з поточною діяльністю підприємства безпосередньо, а саме: придбання необоротних активів, фінансових інвестицій, надходження від оренди майна та інші.

Необхідність проведення аналізу грошових потоків зумовлено обмеженістю грошових ресурсів на підприємствах, нестійким фінансовим станом багатьох підприємств, ризиком втрати платоспроможності, підвищенням рівня ефективності управління грошовими потоками й іншими внутрішніми і зовнішніми факторами. Для розвитку теоретичних основ аналізу грошових потоків, удосконалення його організації і методики необхідно чітко визначитись з основними етапами проведення аналізу грошових потоків. Поетапний аналіз грошових потоків надасть інформацію для оцінки діяльності підприємства в минулому, теперішньому часі, а також буде слугувати підґрунтям для прогнозування і планування грошових потоків на майбутнє.

Метою аналізу є оцінка здатності підприємства генерувати грошові потоки в обсягах та за строками здійснення необхідних планових платежів, забезпечення оптимізації грошових потоків. Адже раціональне формування грошових потоків сприяє ритмічності операційного циклу та забезпечує підвищення обсягів виробництва та реалізації.

При цьому кожне порушення платіжної дисципліни негативно позначається на формуванні виробничих запасів, сировини та матеріалів, рівні продуктивності праці, реалізації готової продукції, становищі підприємства на ринку та інші.

Особливістю аналізу грошових потоків є прогнозний характер розрахунків, а також розгляд грошової форми активів як складової частини оборотного капіталу. Перший із відзначених підходів безпосередньо впливає з концепції поточної вартості. В усіх фінансових оцінках відображаються очікувані в майбутньому економічні вигоди, тобто прогнозні оцінки чистого приросту (зменшення) маси коштів від виробничої, інвестиційної і фінансової діяльності.

Саме ці передбачувані оцінки підлягають дисконтуванню і визначенню на момент прийняття управлінського рішення про ступінь вигідності господарських операцій, що намічаються.

Другий підхід до аналізу грошових потоків передбачає пряму ув'язку руху коштів з оцінками, що характеризують зміни фінансового положення, зокрема, оборотного капіталу. Практично цей підхід відповідає аналізу якості економічного нарощування (збільшенню

прибутків може відповідати не тільки приріст коштів, але і приріст майна в інших менш ліквідних формах). Тому доцільно і необхідно аналізувати координованість приросту поточних активів і зобов'язань підприємства.

Детальна розробка напрямків удосконалення обліку грошових коштів потребує теоретичного та методологічного підґрунтя, що забезпечить високу функціональність системи обліку та своєчасність надання необхідної інформації відповідним користувачам.

Основні напрямки удосконалення організації обліку грошових коштів на підприємстві представлені на рис. 2.

Ефективна та результативна діяльність суб'єктів макроекономічного середовища зумовлена багатьма чинниками, проте самим найважливішим є постійність операційного циклу підприємства. Основною частиною операційного циклу представляє собою фінансовий цикл підприємства, який починається з моменту отримання грошових коштів за реалізацію своїх товарів і триває до етапу їх використання на різноманітні цілі.

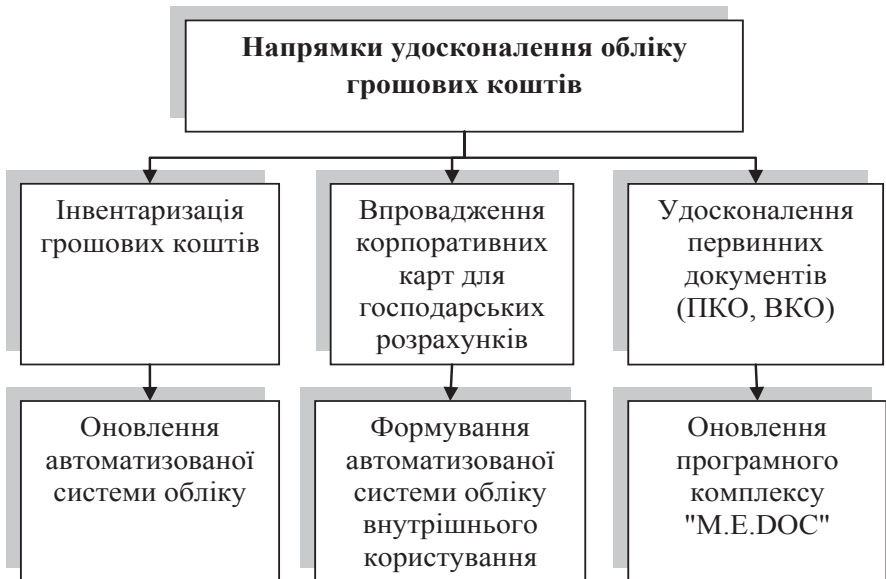

Рис. 2. Напрямки удосконалення обліку грошових коштів

Значне зменшення тривалості фінансового циклу може привести до зниження ліквідності підприємства, а в випадку різноманітних затримок – навіть і до банкрутства. У зв'язку з тим, що підприємство через грошові кошти часто купує сировину й матеріали необхідні для роботи підприємства всі ці операції вимагають витрат, операції з грошовими коштами знаходяться під пильною увагою аналітиків підприємства та залежать від чіткої та дієвої форми організації бухгалтерського обліку, враховуючи нормативні вимоги та специфіку діяльності суб'єктів макроекономічного середовища.

Висновки та пропозиції. Таким чином, обліково-аналітичне забезпечення системи управління грошовими потоками суб'єктів макроекономічного середовища є базисом для прийняття ефективних управлінських рішень. Сучасні умови існування суб'єктів макроекономічного середовища, а також процеси, що протікають в економіці України ще раз підтверджують важливість і необхідність ефективної системи управління грошовими коштами для здійснення фінансово-господарської діяльності окремих суб'єктів. Водночас дослідження руху грошових потоків є дуже важливою ділянкою при оцінці платоспроможності та подальшого існування кожного суб'єкта господарювання.

Висока ефективність системи управління грошовими коштами залежить від якості обліково-аналітичного забезпечення, яке базується на принципах своєчасності та повноти відображення інформації про рух грошових коштів в первинних документах, облікових регістрах, з поступовим відображенням у фінансовій звітності відповідних суб'єктів, враховуючи нормативно-правові чинники. Важливим сегментом системи обліково-аналітичного забезпечення є формування підходів до аналізу грошових потоків суб'єктів макроекономічного середовища, які повинні враховувати особливості облікової інформації та використовувати відповідний сучасний інструментарій для отримання максимально точних даних не тільки для ретроспективної оцінки, але й для складання прогнозів та довгострокового планування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.

Список використаної літератури

1. Побережець О. В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : [моногр.] / О. В. Побережець. – Херсон : Видавництво :

- Грінь Д. С., 2016. – 500 с.
2. Масленніков Є. І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства [моногр.] / Є. І. Масленніков. – Одеса : Прес-кур'єр, 2015. – 316 с.
 3. Інноваційна економіка : теоретичні та практичні аспекти : [моногр.] / Вип. 1 ; за ред. д.е.н., доц. Є. І. Масленнікова. – Херсон : Грінь Д. С., 2016. – Вип. 1. – 854 с.

Стаття надійшла 30.10.2017 р.

О. В. Побережец,

доктор экономических наук,
профессор кафедры бухгалтерского учета, анализа и аудита
Одесского национального университета имени И. И. Мечникова,
Французский бульвар, 24/26, 65058, г. Одесса, Украина
e-mail: olga-poberezhec@ukr.net

**МЕТОДИКА УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОГО
ОБЕСПЕЧЕНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ
ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ СУБЪЕКТОВ
МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОЙ СРЕДЫ**

В статье рассматриваются вопросы, касающиеся учетно-аналитического обеспечения системы управления денежными потоками субъектов макроэкономической среды. Определена взаимосвязь бухгалтерского учета денежных средств с системой аналитического обеспечения отдельных сегментов. Предложены концепции учетно-аналитического обеспечения системы управления денежными потоками субъектов хозяйствования.

Представлена система нормативно-правового регулирования учета денежных средств, приведена взаимосвязь между отдельными формами финансовой отчетности. Определены классификационные признаки по группировке денежных потоков субъектов макроэкономической среды. Предложены направления по совершенствованию учетно-аналитических процедур для отдельных сегментов хозяйствования.

Ключевые слова: учетно-аналитическое обеспечение, денежные потоки, система управления, контроль, денежные средства, аналитические процедуры, бухгалтерский и управленческий учет, субъекты макроэкономической среды, финансовая отчетность.

O. V. Poberezhets,

Doctor of Economic Science,
Professor of the Department
of Economics and Management
Odessa I. I. Mechnikov National University,
24/26, Frantsuzskiy blrd., Odessa, 65058, Ukraine
e-mail: olga-poberezhec@ukr.net

METHODOLOGY OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF THE CASH FLOWS MANAGEMENT SYSTEM OF MACROECONOMIC ENVIRONMENT SUBJECTS

Summary

The article deals with issues related to the accounting and analytical support of the cash flow management system of the subjects of the macroeconomic environment. The relationship between the bookkeeping of cash and the analytical support system of individual segments is determined. The concepts of accounting and analytical support of the cash flow management system for business entities are proposed.

The system of legal regulation of cash accounting is presented, and the relationship between individual forms of financial reporting is presented. Classification signs on grouping of monetary streams of subjects of the macroeconomic environment are defined. Directions for improving accounting and analytical procedures for individual business segments were suggested.

Accounting and analytical support of the cash flow management system of the subjects of the macroeconomic environment is the basis for making effective management decisions. The current conditions of the existence of the subjects of the macroeconomic environment, as well as the processes taking place in the Ukrainian economy, reaffirm the importance and necessity of an efficient cash management system for the financial and economic activity of individual entities. At the same time, the study of cash flow is a very important part in assessing the solvency and the future existence of each entity.

The high efficiency of the cash management system depends on the quality of accounting and analytical support, which is based on the principles of timeliness and completeness of information about cash flow in primary documents, accounting registers, with a gradual reflection in the financial statements of the relevant entities, taking into account regulatory and legal factors .

An important segment of the accounting and analytical support system is the formation of approaches to the analysis of cash flows of subjects of the macroeconomic environment, which should take into account the specifics of accounting information and use appropriate modern tools for obtaining the most accurate data not only for the retrospective assessment, but also for the preparation of forecasts and long-term planning financial resources of economic entities.

Key words: accounting and analytical support, cash flows, management system, control, cash, analytical procedures, accounting and management accounting, subjects of the macroeconomic environment, financial reporting.

References

1. Poberezhets, O. V. (2016). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia rezultatamy diialnosti promyslovoho pidpryemstva : monohrafiia [Theoretical, methodological and practical basis of research administrative system of results of activity of industrial ener-

- prise]. Kherson : Hryn, D. S. [in Ukrainian].
2. Maslennikov, Ye. I. (2015). Metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia finansovoiu stiikistiu promyslovoho pidpriemstva [Methodological and practical bases of research of enterprise's business solvency management system]. Odesa : Pres-kurier. [in Ukrainian]. [in Ukrainian].
 3. Maslennikov, Ye. I. (2016). Innovatsiina ekonomika : teoretychni ta praktychni aspekty [Innovation economy : theoretical and practical bases]. Kherson : Hryn D. S. [in Ukrainian].